

Sarajevo, 13.06.2016. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
06.06.2016.- 10.06.2016.

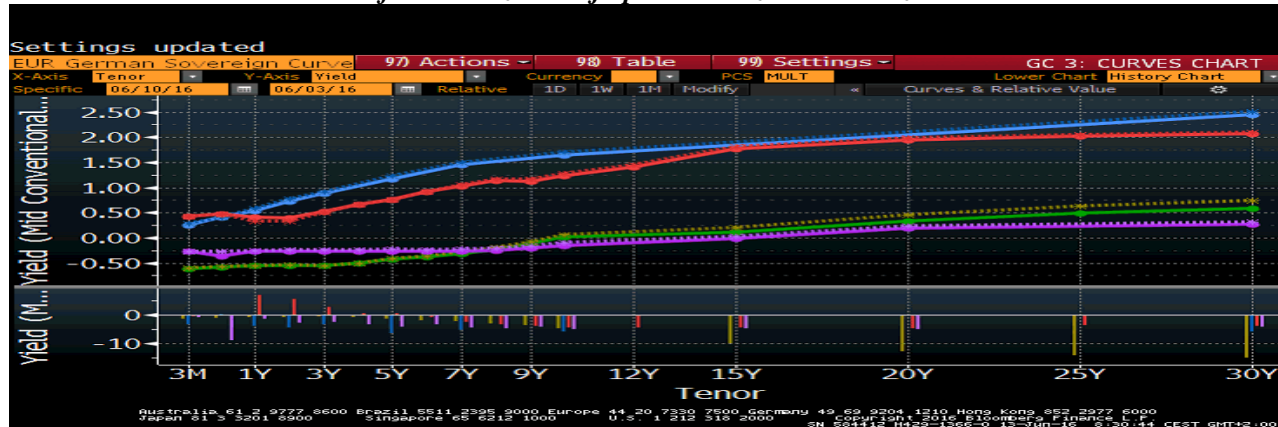
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	3.6.16	-	10.6.16	3.6.16	-	10.6.16	3.6.16	-	10.6.16	3.6.16	-	10.6.16
2 godine	-0,54	-	-0,54	→	0,77	-	0,73	↘	0,34	-	0,39	↗
5 godina	-0,41	-	-0,43	↘	1,23	-	1,17	↘	0,76	-	0,76	→
10 godina	0,07	-	0,02	↘	1,70	-	1,64	↘	1,28	-	1,23	↘

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	3.6.16	-	10.6.16
3 mjeseca	-0,604	-	-0,618
6 mjeseci	-0,574	-	-0,586
1 godina	-0,529	-	-0,538

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD-a (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 10.06.2016. godine (pune linije) i 03.06.2016. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

Prema prognozama Svjetske banke, očekivanja globalnog ekonomskog rasta su smanjena za ovu godinu na razinu od 2,4% sa prethodnih 2,9%, koliko je navedeno u siječanjskim prognozama ove institucije. Kao razloge za ovakva očekivanja, iz Svjetske banke navode konstantno niske cijene dobara, nisku razinu tražnje u naprednim ekonomijama te slaba kretanja tokova kapitala. Za narednu godinu iz Svjetske banke očekuju globalna razina rasta od 2,8%, a u 2018. godini rast od 3,0%.

EUROZONA

ECB je tijekom proteklog tjedna zvanično započela svoj program kupovine korporativnih obveznica kompanija iz eurozone, kako bi ubrzala gospodarski rast i potakla inflaciju u eurozoni. Prema programu kupovine korporativnih obveznica, ECB će kupovati obveznice denominirane u EUR s rokovima dospelja od šest mjeseci do 30 godina. Predsjednik Deutsche Bundesbank g. Weidmann je izjavio da bi duže razdoblje niskih kamatnih stopa ECB-a moglo utjecati na iznenađni rast premije za rizik i da kreatori monetarnih politika treba da uzmu u obzir implikacije po financijske neravnoteže, te da o istom treba voditi računa prilikom donošenja odluke o visini kamatnih stopa, kako bi neželjene posljedice bile izbjegnute.

Prema prognozama Svjetske banke, za gospodarstvo eurozone se tijekom ove godine očekuje rast od 1,6%, a ista razina rasta se očekuje i u narednoj godini, dok se tijekom 2018. godine očekuje usporenje na razinu od 1,5%. Iz Ministarstva gospodarstva Njemačke je priopćeno da je njemačko gospodarstvo zabilježila zadovoljavajući početak drugog tromjesečja, ali da je vjerojatno da je tempo gospodarskoga rasta usporio u razdoblju travanj-lipanj. Za cijelu tekuću godinu Vlada očekuje rast GDP-a od 1,7%, što je jednako prošlogodišnjem gospodarskome rastu.

Prinosi obveznica eurozone dužeg roka dopijea su tijekom proteklog tjedna bilježili pad, pri čemu su zabilježene nove rekordno niske razine desetogodišnjih obveznica Njemačke. Približavanje datuma održavanja referenduma u Velikoj Britaniji o napuštanju ili ostanku u EU utječe na povećanu potražnju za sigurnijim investicijama.

Nizozemska je emitirala tromjesečne (-0,525%) i šestomjesečne (-0,526%), Francuska tromjesečne (-0,493%), petomjesečne (-0,493%) i jednogodišnje (-0,497%), a Italija jednogodišnje (-0,122%) trezorske zapise. Nizozemska je emitirala šestogodišnje obveznice (-0,233%), a Njemačka dvogodišnje obveznice (-0,55%).

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ LIPANJ	7,0	9,9	6,2
2.	GDP – EZ (tromjesečno) I tromjesečje	0,5%	0,6%	0,4%
3.	Tvorničke porudžbine – Njemačka (G/G) TRAVANJ	0,6%	-0,5%	2,4%
4.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G) TRAVANJ	1,0%	1,2%	0,4%
5.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G) TRAVANJ	1,0%	1,9%	-0,8%
6.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G) TRAVANJ	-	2,1%	-1,8%
7.	Industrijska proizvodnja – Španjolska (G/G) TRAVANJ	2,4%	2,7%	2,9%
8.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G) TRAVANJ	1,0%	1,8%	0,5%
9.	Bilanca proračuna – Francuska (u milijardama EUR) TRAVANJ	-	-56,5	-27,5
10.	Bilanca proračuna – Belgija (u milijardama EUR) SVIBANJ	-	-12,49	-9,94
11.	Stopa inflacije – Njemačka SVIBANJ	0,0%	0,0%	-0,3%
12.	Stopa inflacije – Nizozemska SVIBANJ	-	-0,2%	-0,2%
13.	Stopa nezaposlenosti – Italija (tromjesečno) I tromjesečje	11,6%	11,6%	11,6%

SAD

Prinosi američkih obveznica su tijekom proteklog tjedna zabilježili smanjenje od 4 do 6 baznih bodova u odnosu na prethodni tjedan pod utjecajem povećane tražnje za sigurnijom financijskom aktivom i očekivanjima o zadržavanju referentne kamatne stope FED-a na nepromijenjenoj razini. Američki dionički indeksi, koji su sredinom proteklog tjedna povećani blizu rekordno visokih razina, krajem tjedna bilježili su smanjenje pod utjecajem špekulacija da bi FOMC-ovi zvaničnici, upravo zbog straha od deflacije, mogli zadržati referentnu kamatnu stopu u trenutnom rasponu od 0,25% do 0,50%.

Predsjednica FED-a gđa Yellen je u govoru održanom početkom proteklog tjedna navela da je prilično uvjerena u gospodarski rast SAD-a, koji omogućava povećanje referentne kamatne stope, iako se ovo gospodarstvo suočava sa značajnim neizvjesnostima koje mogu da utječu na njegove gospodarske izglede. Gđa Yellen je izjavila da su nedavno objavljeni razočaravajući podaci sa tržišta rada zabrinjavajući, ali da ne treba toliku pažnju posvećivati samo jednom izvješću. Iako ona nije jasno precizirala kada bi moglo doći do povećanja referentne kamatne stope, sudeći prema njenoj retorici, ekonomisti su procijenili da će FOMC na lipanjskom sastanku vjerojatno biti suzdržan od povećanja referentne kamatne stope. Ipak, ako se pokaže da je slabljenje tržišta rada privremenoga karaktera, postoji mogućnost povećanja kamatne stope na srpanjskom sastanku. Gđa Yellen je, također, izrazila zabrinutost zbog dešavanja u kineskom gospodarstvu i zabrinutost zbog potencijalnog izlaska Velike Britanije iz Europske unije. Sastanak FOMC-a se održava sredinom ovog tjedna, zbog čega su ostali zvaničnici ove institucije tradicionalno bili suzdržani od davanja izjava o budućnosti monetarne politike FED-a.

Sudeći prema kretanjima fjučersa na referentnu kamatnu stopu FED-a, vjerojatnoća da će FED na lipanjskom sastanku povećati referentnu kamatnu stopu trenutačno iznosi 0%, na srpanjskom 17,6%, a na rujanskom 32,2%. Prema prognozama Svjetske banke, tijekom ove godine se očekuje rast američkog

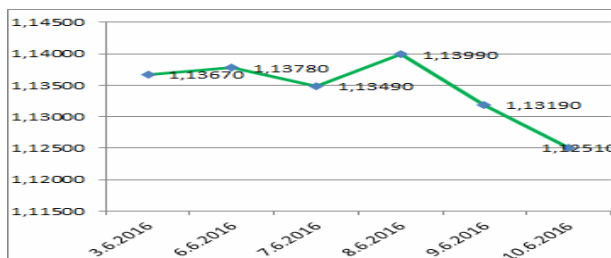
gospodarstva od 1,9%, što je rezultat slabljenja američkog energetskog sektora i smanjenja izvoza iz SAD-a. Tijekom naredne godine očekuje se rast od 2,2%, a za 2018. godinu rast od 2,1%.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Produktivnost nefarmerskog sektora I tromjesečje	-0,6%	-0,6%	-1,0%
2.	Indeks troškova zaposlenih I tromjesečje	4,0%	4,5%	
3.	FED-ov pokazatelj uvjeta na tržištu rada SVIBANJ	-0,8	-4,8	-3,4
4.	Obujam potrošačkih kredita (u mlrd USD) TRAVANJ	18,00	13,42	28,38
5.	Mjesečno stanje proračuna (u mlrd USD) SVIBANJ	-56,00	-52,51	106,45
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 4. LIPNJA	270.000	264.000	268.000

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EUR/USD smanjen sa razine od 1,1367 na razinu od 1,1251, što je na tjednoj razini smanjenje od 1,02%.

Graf 2: Kretanje tečaja EUR/USD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Protekli tjedan u Velikoj Britaniji je obilježena špekulacijama o rezultatu referenduma koji će biti održan 23. lipnja. Ankete ICM i YouGov su pokazale da je kampanja koja podržava Brexit dobila na prednosti za oko 4% do 5%. Ovi podaci su potakli deprecijaciju GBP. Poslovni tajnik Sajid Javid je upozorio da bi napuštanje EU moglo da kompanije Velike Britanije košta oko 34,4 milijarde GBP, što bi se reflektiralo kroz ncarinske barijere, koje bi došle kao rezultat napuštanja jedinstvenog tržišta. Prema njegovom mišljenju, unutar jedinstvenog tržišta može se garantirati kontinuirani rast zaposlenosti, veće šanse za mlade, kao i veće investicije u javnom sektoru, te novi trgovinski sporazumi na globalnoj razini.

Banke u Velikoj Britaniji su tijekom svibnja reducirale izloženost ka aktivima koja je denominirana u GBP. Ovo je najveće smanjenje zabilježeno od financijske krize, odnosno od siječnja 2009. godine, prema podacima koje je objavila BoE. Ranije je Sky News objavio vijest da su banke, na mjesečnoj osnovi, smanjile izloženost u GBP aktivima za GBP 59 milijardi, što bi moglo biti potaknuto volatilnostima na tržištu zbog referenduma. Guverner BoE g. Carney je upozorio da bi posljedice Brexita mogle uključiti i ulazak u "tehničku recesiju" koja znači negativan GDP u dva uzastopna tromjesečja. Krajem proteklog tjedna, kao rezultat špekulacija očekivanja referenduma i očekivanja da bi BoE mogla ublažiti monetarnu politiku, prinosi na desetogodišnje obveznice Velike Britanije su smanjeni na rekordno nisku razinu od 1,20%.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Halifax cijene kuća (M/M) SVIBANJ	0,30%	0,60%	-0,8%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G) TRAVANJ	-0,40%	1,60%	-0,20%
3.	Radnointenzivna proizvodnja (G/G) TRAVANJ	-1,50%	0,80%	-1,90%
4.	NIESR procjena GDP-a TRAVANJ	-	0,50%	0,40%
5.	Trgovinska bilanca (u mlrd GBP) TRAVANJ	-11,10	-10,53	-10,65
6.	Aktivnost građevinskog sektora (G/G) TRAVANJ	-4,80%	-3,70%	-4,50%

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EUR/GBP je bilježio rast sa razine od 0,78291 na razinu od 0,78904, dok je tečaj GBP/USD smanjen sa razine od 1,4518 na razinu od 1,4257.

JAPAN

Finalni podaci za prvo tromjesečje tekuće godine, objavljeni prošlog tjedna, pokazali su da je gospodarstvo Japana u ovom razdoblju zabilježilo očekivani rast od 0,5%, što je bolji podatak od prethodne kontrakcije (-0,4%). Uprkos pozitivnim podacima o rastu japanske ekonomije i dalje postoji zabrinutost zbog slabe potrošnje i izvoza. Dok kreatori monetarne politike BoJ ne očekuju značajnije promjene u monetarnoj politici u naredna dva mjeseca, neki tržišni analitičari smatraju da bi eventualno povećanje referentne kamatne stope od strane FED-a utjecalo i na odluke BoJ. U svojim izjavama proteklog tjedna japanski premijer g. Abe je najavio objavljivanje dodatnih ekonomskih mjera ove jeseni, dok su ekonomski analitičari zabrinuti da će njegov necjelovit pristup politici utjecati na nedovoljnu alokaciju novčanih sredstava, namijenjenih za smanjenje pada populacije i poticanje gospodarskoga rasta.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

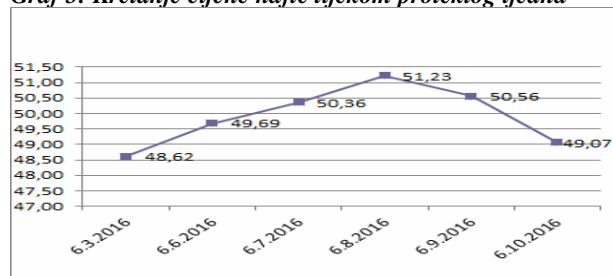
	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP (Q/Q) F	I TROMJESEČJE	0,5%	0,5%	-0,4%
2.	Tekući račun (u mlrd JPY)	TRAVANJ	2.303,0	1.878,5	2.980,4
3.	Trgovinska bilanca (u mlrd JPY)	TRAVANJ	919,0	697,1	927,2
4.	Zvanične rezerve (u mlrd USD)	SVIBANJ	-	1.254,0	1.262,5
5.	Vodeći indeks P	TRAVANJ	100,7	100,5	99,1
6.	Koicidirajući indeks P	TRAVANJ	112,7	112,2	110,2
6.	Monetarni agregat M2 (G/G)	SVIBANJ	3,3%	3,4%	3,4%
7.	Monetarni agregat M3 (G/G)	SVIBANJ	2,7%	2,8%	2,8%
8.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	SVIBANJ	-4,2%	-4,2%	-4,2%
9.	Indeks uslužnog sektora (M/M)	TRAVANJ	0,6%	1,4%	-0,5%
10.	Strojne porudžbine (G/G)	TRAVANJ	-1,8%	-8,2%	3,2%
11.	Porudžbine strojnih alata (G/G) P	SVIBANJ	-	-25,0%	-26,3%

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EUR/JPY zabilježio smanjenje sa razine od 121,09 na razinu od 120,38. JPY je blago deprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USD/JPY povećan sa razine od 106,53 na razinu od 106,97.

NAFTA I ZLATO

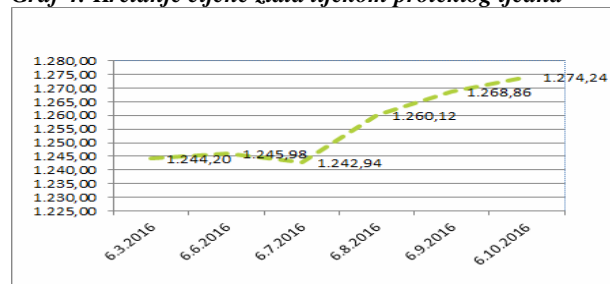
Na otvaranju njujorške burze nafte u ponedjeljak cijena nafte je iznosila 48,62 USD (42,77 EUR) po barelu. Cijena ovog energenta je početkom proteklog tjedna bilježila rast pod utjecajem informacija o militantnim napadima u Nigeriji, koji bi se mogli odraziti na proizvodnju nafte u ovoj zemlji. Nigerija proizvodi oko 1,5 milijuna barela nafte dnevno. Utjecaj na rast cijene nafte imalo je i objavljivanje izvješća da su u tjednu ranije smanjene američke zalihe nafte za 3,2 milijuna barela. Tijekom trgovanja u srijedu cijena nafte je povećana na najvišu razinu u posljednjih 11 mjeseci. Investitori su tijekom trgovanja u četvrtak vršili neto prodaju ovog energenta sa ciljem realizacije profita, što je utjecalo na smanjenje cijene nafte. Objavljivanje informacije o povećanju broja aktivnih bušotina u SAD-u, drugi tjedan zaredom, tijekom trgovanja u petak utjecalo je na smanjenje cijene ovog energenta. Na zatvaranju tržišta u petak cijena nafte je iznosila 49,07 USD (43,61 EUR) po barelu, a na tjednoj razini je povećana za 0,45 USD, odnosno 0,93%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.244,20 USD (1.094,57 EUR). Promatrano na tjednoj razini, cijena ovog plemenitog metala je tijekom proteklog tjedna bilježila rast od 30,04 USD, odnosno 2,41%, na najvišu razinu u protekla tri tjedna, odnosno na razinu od 1.274,24 USD (1.132,56 EUR), koliko je zabilježeno na zatvaranju tržišta u petak. Najvažniji čimbenici koji su potakli rast cijene ovog plemenitog metala bili su aprecijacija USD i špekulacije o tome da FOMC neće povećati referentnu kamatnu stopu na ovoj tjednom sastanku. Sudeći prema kretanjima fjučersa na ovu kamatnu stopu, malo je vjerojatno da će do povećanja doći i na srpanjskom sastanku. Ovakav stav investitora je posljedica nedavnog objavljivanja razočaravajućih podataka o značajnom usporenju rasta broja zaposlenih po sektorima u SAD-u. Potencijalni izlazak Velike Britanije iz EU je još jedan od čimbenika koji značajno utječu na rast tražnje za sigurnijom aktivom.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na temelju vanjskih izvora i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CB BiH. Centralna banka ne može garatirati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.